

Popolcová streda

14. 2. 2024

Mt 6, 1 – 6, 16 – 18

Milé sestry a bratia v Kristovi

V celom cirkevnom roku nie je príkrejší kontrast medzi dvoma obdobiami, ako dnešný medzi fašiangami a popolcovou stredou, začiatkom pôstneho obdobia. Kontrast medzi veselosťou, hodovaním a zábavou na jednej strane - pôstom, vážnosťou, hľadaním skutočných hodnôt na druhej strane. Obe tieto obdobia sú navzájom od seba časovo oddelené len pár okamihmi na začiatku popolcovej stredy.

Pôst je prechod do vážnosti, zriekame sa úniku do zábavy, do povrchnej radosti a začíname hľadať opravdivejšiu, vnútornú radosť. Vážnosť pôstu môže pripomínať trest za predchádzajúce veselie - pokutu, ktorou máme splatiť predchádzajúcu radosť. Pre mnohých pôst predstavuje obdobie smútku, stratenej radosti.

Pritom to tak nie je. Pôst nie je ani pokuta, ani trest, ani sa nejedná o dobrovoľné trýznenie sa, ktoré vedie k smútku. Ak pôst pôsobí dojmom smútku, možno to prezrádza niečo o nás samotných. Môže to byť náš vlastný skôr sklon k smútku v celom našom živote. Možno sme v živote až príliš odkázaní na radosť zvonka pochádzajúcu z vonkajších zábav. Obdobie pôstu nám chce pomôcť k skutočnej radosti. Oslobodiť nás od smútku, ktorý hľadá na dne duše každého z nás – často už len kvôli pribúdajúcemu veku, kvôli radostiam, na ktoré už možno nevieme dosiahnuť. Úprimné prežívanie pôstneho obdobia ale chce v nás obnoviť skutočnú radosť života, radosť z toho všetkého, čo opravdivý život predstavuje.

Skutočná radosť je plodom spokojného srdca, ktoré samo vie, že kráča po správnej ceste, po ceste vedúcej k plnosti. Pôst nás učí bojovať so smútkom, učí nás uvedomiť si prítomnosť Boha v našom živote. Opravdivý pôst ma učí, aby som nesmútil za tým minulým, nedosiahnuteľným, namiesto toho ma učí pozerať sa otvorene do budúcnosti. A zároveň ma učí vážiť si prítomnosť Boha, prítomnosť Ježiša v mojom živote.

Áno, pôst je aj o určitom odopieraní. Ale nie je to samoúčelné odopieranie. Pôstom sa učíme odopierať si to, čoho nadmerný konzum by oslaboval moju dušu, a v konečnom zmysle by hatil moje smerovanie k skutočnej vnútornej radosti. Mnoho ľudí sa až príliš upína na veci, namiesto toho aby hľadali skutočnú radosť v živote samotnom. Skutki pôstu ako je aj almužna nás učia odpútať sa od vonkajších vecí.

Dnešné evanjelium zdôraznilo popri pôste, almužne aj tretí pilier budovania duchovnosti, ktorý sa nedá obísť a ním je modlitba. Pretože modlitba je ten prostriedok, ktorý rozširuje naše srdcia, otvára ich pre Boha a pre druhých ľudí. Modlitba nás učí poraziť naše hnevy a apatie. Modlitba nám pripomína, že Boh nám vždy ponúka svoju pomoc, svoju prítomnosť. Ale len vtedy, ak sa jedná o skutočnú modlitbu. Nielen tú, ktorú odrecitujeme, ale takú, ktorá naozaj rozšíri naše srdce, ktorá ho otvorí nielen pre Boha, ale aj pre našich blížnych.

Dnešné evanjelium nám radí, aby sme všetky tieto skutky pôstu nerobili len pre vonkajšiu odmenu. Tá môže spočívať nielen v pochvale tých druhých, ale aj v našej vnútornej pýche. Pretože tak by sme prišli o skutočnú odmenu nášho pokánia, o tú odmenu, ktorá sa deje v našom vnútri a ktorá prichádza nepozorovane.

Nech nás teda začínajúce pôstne obdobie privedie naozaj bližšie k skutočnému Bohu, ktorý vidí aj v skrytosti.

Viliam Arbet